

Decàleg d'errors que hem fet des del nacionalisme català abans del 21-D

written by Lluís Busquets | 19 de novembre de 2017

Volíem la República independent i ens hem trobat amb l'Autonomia intervinguda per l'art. 155 de la Constitució, mig Govern a la presó, l'altre a l'exili i la Mesa del Parlament amb la presidenta en llibertat provisional. A Espanya –ni tan sols determinades entitats religioses com *Redes Cristianas*–, segueixen sense entendre res de res del procés català. Per a la majoria d'espanyols som uns violents, tancats en nosaltres mateixos, sense capacitat de dialogar, que usurpem els drets de tots els espanyols quan volem trencar la unitat territorial. Ens cal capacitat d'autocrítica, si encara volem implementar la República. Alguna cosa no hem fet prou bé. Ni el dia 10-0 ni el 27-0 han estat prou explicats, amb suficient transparència.

El dia 10 d'octubre, davant de centenars de TV de tot el món i milers de periodistes, amb una hora de retard per discrepàncies amb la CUP, Puigdemont, després d'un prec de Donald Tusk, President d'Europa, ofereix els resultats electorals del passat dia 1, assumeix la República Catalana i la suspèn tot seguit, amb gran decepció de milers de persones que eren al Parc de la Ciutadella i al passeig de Lluís Companys davant del Parlament. Ningú coneix les raons. Primera gran opacitat. Contra la voluntat de Puigdemont, alguns parlamentaris fan mans i mànigues perquè, a la Sala d'actes del Parlament, no a l'hemicicle, signin una declaració informal d'independència tots els membres del Govern i els parlamentaris presents.

El dia 16 d'octubre Jordi Sànchez, president de l'ANC, i Jordi Cuixart, d'Òmnium, són engarjolats. Se'n salva pels pèls el

major dels mossos, Lluís Traperó, que serà rellevat amb el 155. L'endemà, manifestació improvisada amb espelmes a la Diagonal de Barcelona.

El dia 27 d'octubre encara no ha estat prou explicat. Al matí, el Senat, donà via lliure al 155. El president Puigdemont semblava decidit a convocar eleccions. Va flairar la frustració i va canviar de parer, fugint així, va dir, d'una violència terrible per part de l'Estat (No es van veure inicis de moviment de l'exèrcit però *Interviú*, el 13 de desembre parlava de forces de seguretat entrant al Parlament per "tierra, aire y subsuelo" per detenir Puigdemont, si s'hi atrinxerava!). No se'n donà cap detall. Segona gran opacitat. Alguns van deduir que no se li havien donat garanties de deixar d'aplicar el 155 malgrat convocar eleccions. Havent dinat, després d'un debat en què no va voler-hi intervenir i d'una votació secreta (70 vots a favor, 10 en contra i 2 en blanc, sobre 135 escons), la presidenta del Parlament proclamava amb sordina –només llegí un fragment de la Proposta de Resolució de Junts pel Sí i la CUP– la República Catalana: *"Constituïm la República Catalana com a Estat independent i sobirà, de dret, democràtic i social. DISPOSEM l'entrada en vigor de la Llei de transitorietat jurídica i fundacional de la República. INICIEM un procés constituent democràtic, de base ciutadana transversal, participatiu i vinculant. AFIRMEM la voluntat d'obrir negociacions amb l'Estat espanyol, sense condicionants previs, adreçades a establir un règim de col·laboració en benefici de les dues parts. Les negociacions hauran de ser, necessàriament, en peu d'igualtat"*. La DUI era una realitat. Eren 2/4 de 4. La gentada del Parc de la Ciutadella esclatà en crits de victòria. Mig miler d'alcaldes van ocupar les escales del Parlament i parlamentaren Dolors Sabater, alcaldessa de Badalona, Oriol Junqueras i Carles Puigdemont. Es cantà Els Segadors. A la Plaça Sant Jaume es festejà la República fins a les deu de la nit, però ningú no treia la bandera espanyola que onejava a l'edifici de la Generalitat. Al vespre, després d'un Consell de Ministres

extraordinari, Rajoy ratifica el 155, cessa tot el Govern i convoca eleccions a Catalunya pel 21 de desembre. Una jugada política del president espanyol per primera vegada. Es diu que Europa l'hi ha obligat (ell volia eleccions a l'estiu). El Govern català semblava reunit per prendre decisions. Tercera gran opacitat: no sabem què van fer ni de què van parlar. L'endemà dissabte, el Diari Oficial de la Generalitat no publicava cap proclamació. Els membres del Govern havien desaparegut. Quarta i nova opacitat. Puigdemont no era a la tribuna de Montilivi en el partit Girona-Madrid. No es va saber fins dilluns dia 30 que Puigdemont i alguns consellers –Meritxell Serret, Clara Ponsetí, Lluís Puig i Toni Comín– eren a Brussel·les. El dijous 2 de novembre la jutgessa Lamela de l'Audiència Nacional enviava provisionalment a la presó Oriol Junqueras, Jordi Turull, Raúl Romeva, Josep Rull, Dolors Bassa, Meritxell Borràs, Carles Mundó i Joaquim Forn, tornat de Brusel·les. El mateix dia el Tribunal Suprem donava una setmana més a la presidenta del Parlament i als membres de la mesa, per preparar la defensa; acabaren lliures amb càrrecs.

Posats al dia 27, semblaria que hem assumit tots els desavantatges, sense obtenir cap guany ni cap rèdit que ens pugui fer anar endavant. Tot i el risc de ser mal interpretat, goso esmentar un decàleg d'errors que hem fet, començant per la manca d'un possible diàleg intel·lectual i universitari entre intel·lectuals i professors d'aquí i de la resta d'Espanya.

1) Hem cedit la Constitució en mans del PP, que no la volia ni la va votar majoritàriament, quan l'havíem d'haver conservada nosaltres. La Constitució era oberta, un punt de partida; la que han maneflejat des del PP aquests darrers anys ha esdevingut restrictiva. Per tant, el nostre relat havia de ser que donem suport a la Constitució de 1978, no a la d'ara: els constitucionalistes, davant d'Europa, havíem d'haver estat nosaltres i no deixar al govern el rol d'aquest relat. Les vint-i-tantes demandes que Mas i Puigdemont portaren a Rajoy

eren del tot constitucionals; no complir-les, era no observar la Constitució. Però no hem sabut ni argumentar aquests punts ni canviar-los el relat.

2) Hem abandonat els principis de Dret Internacional, segons els quals Espanya sols existeix a partir dels tractats d'Utrecht i Rastatt (1713-1714), rere la cessió a Carles d'Àustria de les possessions de Nàpols i Sardenya, Flandes i el Milanesat i del Decret de Nova Planta. La nova realitat política que s'hi originà responent al nou equilibri de forces en el concert europeu, suposà una victòria violenta sobre Catalunya, a la qual se subjuguà i se li suprimí unilateralment la sobirania sotmetent-la a la unitat forçosa amb Espanya com s'explica perfectament al llibre de PONT, A.: *Delenda est Hispania* (Barcelona: Viena, 2012) i vaig explicar a *Xirinacs i l'estafa de la transició* (Barcelona: Ara Llibres, 2013). En aquest sentit cal llegir les declaracions del Papa Francesc a "La Vanguardia" el 12-VI-2014:

–¿Le preocupa el conflicto entre Catalunya y España?

–Toda división me preocupa. Hay independencia por emancipación y hay independencia por secesión. Las independencias por emancipación, por ejemplo, son las americanas, que se emanciparon de los estados europeos. Las independencias de pueblos por secesión es un desmembramiento, a veces es muy obvio. Pensemos en la antigua Yugoslavia. Obviamente, hay pueblos con culturas tan diversas que ni con cola se podían pegar. El caso yugoslavo es muy claro, pero yo me pregunto si es tan claro en otros casos, en otros pueblos que hasta ahora han estado juntos. Hay que estudiar caso por caso. Escocia, la Padania, Catalunya... Habrán casos que serán justos y casos que no serán justos, pero la secesión de una nación sin un antecedente de unidad forzosa hay que tomarla con muchas pinzas y analizarla caso por caso.

Sense posar en alça els principis internacionals, a l'estranger se'ns farà poc cas.

3) No hem sabut mirar els líders europeus, edulcorables com tothom (i ho van demostrar acceptant el premi Princesa d'Astúries i Juncker el birret de doctor *honoris causa* salmantí), cercant alguna mínima complicitat, per exemple, amb uns Premis Catalunya. Pensar que, amb la policia i les forces de seguretat de l'Estat al carrer estomacant la gent, Europa reaccionaria, pecava d'ingenuïtat. Sí, reaccionà contra les porres, però no a favor de l'independentisme.

4) Hem pensat que pel fet de ser contribuents nets a Europa, aquesta no voldria perdre Catalunya i no deixaria que el cas esdevingués un afer interior d'Espanya. Quan hi va haver el perill de la DUI el 10-0, davant de centenars de TV de tot el món, el president Puigdemont se la va embeinar a contracor i va voler deixar oberta la porta europea després de la sol·licitud de Donald Tusk, pensant en la Catalunya del futur. Va fer política en comptes de fer èpica. (Macià també canvià la independència per l'Estatut de 1932: la signatura més dolorosa de la seva vida, va deixar dit. Espanya retallà l'Estatut del 32 i els altres que han seguit.) Aconseguida la posició de fre de Puigdemont, Europa el deixà a l'estacada. Tusk se n'anà a Oviedo el divendres 20-0 a acceptar llores del Borbó, com ho van fer Tajani i Juncker (aquest amb birret *honoris causa* de Salamanca uns dies després). A Europa li fan set els nostres cabals monetaris, de recursos, de pacifisme i de creativitat, però prefereix endegar-los des de l'Estat espanyol, perquè, si ens n'escindíssim, el problema seria per Espanya i per a Europa mateix. Quin desengany, Europa!

5) Hem fet córrer la brama sense cap fonament que ni els bancs ni les empreses no marxarien de Catalunya; se'n van anar bancs i empreses, com també se n'havien anat cap a Londres amb el referèndum pactat d'Escòcia, o cap a Toronto en el referèndum pactat del Canadà. Això, els economistes ens ho havien d'haver avisat i hauria calgut ser més cauts: si s'hagués demanat als ciutadans moviments dineraris substancials de les entitats, canvis de les companyies elèctriques, de gas o de les

telefòniques, els mateixos cappers d'aquestes entitats haurien fet reaccionar Rajoy.

6) Havíem previst que certes autoritats actuarien d'una altra manera. Per exemple, que el rei faria d'àrbitre i moderador, com li mana la Constitució, i no que lligaria el seu futur a la política del PP. Pensar que la brigada Aranzadi governamental no edulcoraria fiscals i jutges en contra del procés. No preveure el filibusterisme de l'oposició dels dies 6 i 7 de setembre, quan calia aprovar les Lleis de desconexió (Llei del Referèndum i Llei de transitorietat jurídica i fundacional de la República) i no haver sabut assegurar abans la signatura del Secretari del Parlament, Xavier Muro, i el Lletrat Major, Antoni Bayona, ni haver pactat amb el Consell de garanties estatutàries (encara que els seus dictàmens siguin merament consultius).

7) La no violència exercida des de l'1 d'octubre ha estat el gran valor de tot el procés català, però, d'una banda ha estat poruga i, de l'altra, ha resultat massa ingènua. Poruga perquè un dels principis de la no violència, el més dur de tots, és el de la no cooperació. Cercar el diàleg amb qui no el vol, acceptar els tribunals espanyols, presentar-s'hi amb advocats, etc., és cooperar. Xirinacs, en el seu darrer procés, fou cridat a Madrid i respongué que, si volien que hi viatgés, l'anessin a buscar: ell, pel seu compte, no hi aniria. No hi va anar i el van jutjar *in absentia*. Ingènua, perquè no hem tingut en compte que els fiscals els mana el govern, i que aquest té jutges afins capaços de tergiversar la veritat com hem vist repetidament. La TV ha mostrat que Cuixart i Sànchez, el 20S, davant de la Conselleria d'Economia, foren mediadors perquè la gent es calmés. Hi ha testimonis del fet que fins i tot van demanar permís als guàrdies civils per pujar damunt dels jeeps (uns jeeps amb armes a dins que ningú no va tocar) per poder parlar a la gent. Resultat? Són a la presó acusats de sedició. La no violència és enemiga tant de la por com de la ingenuïtat.

8) La interinitat d'un procés que no es va cloure quan calia ni com calia i es deixà obert esperant diàleg –el govern ho tenia preparat fins a l'1 d'octubre, esperant algun interlocutor a l'altra banda–, ha anat contra nosaltres mateixos, de manera que una ciutadania inicialment disposada a tot s'ha anat amoïnant. El 13-0 Jean-Claude Juncker, el corrupte luxemburguès President de la Comissió Europea, es va treure la careta i va declarar que a Europa no li interessa que les comunitats nacionals arribin a la seva majoria d'edat: serien massa i se'n dificultaria el govern. Catalunya no hi cap. Europa, a més d'un club d'interessos i d'un apartheid migratori, resulta que també és una presó de nacions. Hem omplert de cartes, piulades i correus a Ramon Tremosa, Josep M. Terricabres i a d'altres parlamentaris europeus demanant-los que exigissin a Juncker una reflexió seriosa davant d'aquest fet? (A qui li interessa aquesta Europa?).

9) No hem sabut punir el paper del PSOE de Pedro Sánchez proposant reforma Constitucional –per a no se sap quan–, la qual ha actuat d'excusa perquè Europa s'hi agafi i miri cap a una altra banda quan a Catalunya ho passem malament (fixeu-vos com, si li convé, també mira cap a una altra banda davant del problema migratori). A aquest punt cal afegir-hi el de l'ambigüitat dels Comuns i de Catalunya Sí que es Pot, que no s'acabaven de decidir, tot i estar oberts indecisament al dret a decidir en un referèndum pactat. La ciutadania demanarà claredat?

10) No vam comptar amb la doble renacionalització espanyolista: no sols amb les manifestacions unionistes del 8 i 12-0 sinó amb el creixement del nacionalisme espanyolista, el rearmament moral que arriba a la permissivitat, la restricció de la lectura constitucional i la possible laminació d'estructures vitals per a Catalunya (Mossos, ensenyament, TV3...), cosa que pot tenir conseqüències futures nefastes. Quan certa premsa demana més presència de Madrid a Catalunya vol dir, llegim-ho bé, menys autonomia.

Segurament hem fet més errors. Pensem en aquests, almenys, perquè, a la propera, no hi tornem a caure. Ara, amb urgència, hauríem de mirar de no fallar el 21D. I no fallar no sols vol dir assolir una gran participació sinó exigir unes eleccions amb condicions, cosa que suposa sortida de la presó dels membres del Govern i retorn dels exiliats. Si guanya sobradament el sobiranisme en les eleccions del 21 de desembre, caldrà veure si Europa respira –descompto que Rajoy s’assegui a negociar res– i si el PSOE vol una entesa catalana per guanyar una moció de censura a Rajoy; aquest, que no és totxo, convocarà eleccions a la primavera i tornarà a guanyar. Si guanya l’unionisme, la jugada haurà sortit rodona al govern del PP i podrà començar la desitjada recentralització tot deixant la reforma constitucional de Sánchez *ad kaendas graecas*. Si tot queda tau-tau, veurem com juguen els comuns, però tornarem a ser a la “conllevancia” orteguiana de 1932. Som a un lloc pitjor d’allà on érem, difícil de millorar a curt termini. No calia tanta farda per a tan poc camí. Ara bé, a mitjà i llarg termini, segons com juguem, la claror de l’alba podria esdevenir més propera. Ho exposaré en un proper article mirant de justificar que l’Europa dels Estats és un model exhaurit.